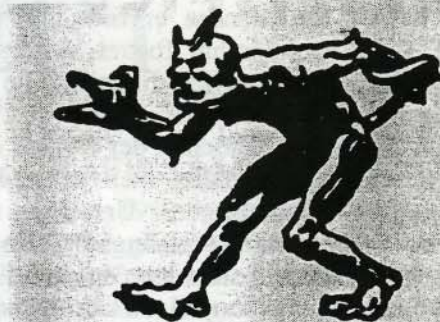

NR. 5. 8. ÅRGANG, MARTS 2000.

Kunst

omkring trollden

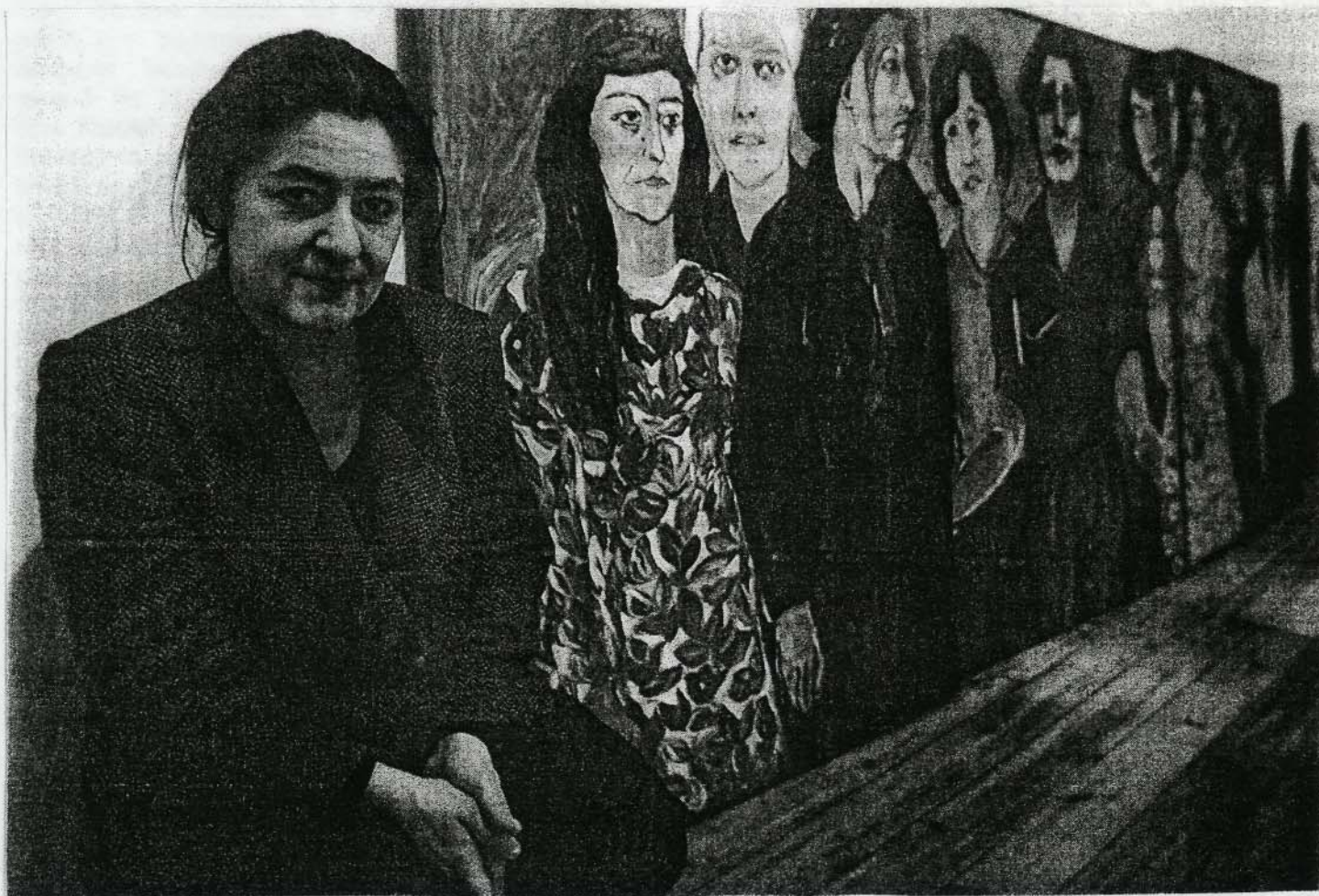
Informationsavis fra Museums- og kunstforeningen for Vejen og omegn

URSULA REUTER CHRISTIANSEN

der skal være Danmarks kommende repræsentant på Biennalen, bliver modtager nr. 10 af »Valdemar Petersen og hustru Esther Moesmann Petersens Legat«.

Ursula Reuter Christiansen gik i 1997 fra et professorat i Hamborg til - som den første kvinde - at blive udnævnt til professor på Det kgl. danske Kunstakademis malerskole. Allerede da havde Vejen Kunstmuseum

spurgte om hun ville modtage »Valdemar Petersen og hustru Esther Moesmann Petersens Legat«. Svaret var ja, og det blev indledningen til udstillings-samarbejdet med Brandts Klædefabrik, hvis resultat er

Ursula Reuter Christiansen ved billedet: "Kvinder frem"

denne retrospektive udstilling med bl.a. malerier, grafik, stofobjekter, keramik, installationer og film.

Ursula Reuter Christiansen er født i 1943 i Trier i Tyskland, i den by, der har fostret så forskelligartede personligheder som eventyrindsamlerne brødrene Grimm og filosofen Karl Marx. Hun var 1965-69 elev hos Joseph Beuys på Akademie der Künste i Düsseldorf - ikke en ensrettende skole, men et sted, hvor den enkeltes særtræk fremelskedes. Ursula er ikke til det teknisk- og kompositoriske smånusseri. Det drejer sig om store linier, klare holdninger og forbilleder. Siden 1969 har hun haft fast bopæl i Danmark og er blevet en fuldt integreret del af den danske kunsts scene.

Ursula Reuter Christiansens produktion forløber i temaer, serier og perioder, hvor hun har beskæftiget sig med skiftende emner; 1968 var det »Rejsen mod Nord«. I tiden 1970-71 var det »Skarpretteren« (film og malerier), der handler om døden og det at tage afsked med nogle sider af sig selv for at kunne træde ind i en ny livsperiode. 1975-79 var det kvindefrigørelsen og det politiske engagement, der kom til udtryk, og siden vendte hele den mytiske verden tilbage i flam-mende ekspressive og symbol-ladede helheder som »Røde Drømme« fra 1985-88. I 1990'erne ses temaer som »Saltbilleder« og »Havebilleder«.

Udstillingen følges af et stort katalog, hvor teksterne handler om kunstnerens stilling indenfor »bad painting«, hendes feministiske og politiske værker, et gen-optryk af Per Kirkebys tekst om Ursula Reuter Christiansen, Lise Buurgaards tekst om kunstnerens forhold til arketyper og urnmyter samt undertegnede tekst om hendes skulpturelle værker. Her i uddrag:

»I begyndelsen var skulpturen...«

Det er utænkeligt, at en tilfældig gæst på en af Ursula Reuter Christiansens udstillinger ville gætte, at hun er vokset af en klassisk billedhuggeruddannelse ved Kunstakademiet i Düsseldorf hos den legendariske Joseph Beuys. Hos ham fulgtes et traditionelt uddannelses-mønster. Man lærte tegning, anatomi, materiale-lære samt modelstudie - portrætter og helfigursstudier.

Paradoksalt kan det synes, at kunstneren først nu ved opførelsen af et stort atelier, endelig har faciliteterne og incitamentet til at beskæftige sig med ren skulptur. Efter studietiden blev det i høj grad maleriet og papir-arbejderne, der optog hende - til trods for at hun i studietiden hos Beuys ikke udførte et eneste maleri.

Det nordiske

Ved afgang, fra akademiet i Düsseldorf i 1969 arbejdede Ursula Reuter Christiansen ud fra sin fascination af det nordiske. En interesse, der bl.a. var ansporet ved læsning af Fridtjof Nansens beskrivelser af sine farefulde ekspeditioner med »Fram«. Det nordiske blev direkte nærværende i form af hendes kommende ægtefælle, komponisten Henning Christiansen og den danske venner; særligt appellerede eksempelvis Poul Gernes' og Bjørn Nørgaards kredsen om mange og til dels uventede materialesammenstillinger. Skulpturbegrebet blev bredt ud fra sin oprindelige snævre definition. Påvirket af Poul Gernes' mægtige skib, som han viste på Charlottenborgs forårsudstilling 1968, lavede Ursula Reuter Christiansen til sin afgangsudstilling ved Akademiet et 'landskab' i forskellige materialer. Silhuetter (udsnit fra Nansens polarfotos) blev skåret ud i

pladejern og opstillet som figurer i rummet sammen med et par 'meteor' lavet af specialfremstillede metalstativer, hvorover var spændt tyk sort silke.

Det stoflige og de 'poetiske dragter'

Flytningen til Danmark og etablering af familien betød helt andre arbejdsforhold. Der var ikke længere et stort og velassorteret atelier at bygge skulpturer i, og der var kommet små børn, der løbende skulle passes. Det krævede en arbejdsform, hvor hun kunne gå til og fra, slippe med øjeblikks varsel. Løsningen lå lige for i de kvindelige sysler, som hendes moder og den kvindelige side af familien havde holdt i hævd: Glæden ved at arbejde med materialerne - stoffer, garner og nål. Under krigen var det blevet til mange flytninger, turene ned og op fra beskyttelsesrummene. Det de nåede at få med var tøjet. Desuden var der i familien skabt tradition for at tage vare på særlig fine klæder. Karakteristisk er det, at Ursula Reuter Christiansen den dag idag kan fremdrage sin bedstemors kniplingssmyk-kede bryllupskjole, som i omsyet form blev en af hendes kostumer i filmen »Skarpretteren«.

I løbet af årene 1971-72 skabte Ursula Reuter Christiansen en række 'poetiske dragter' med billedrige titler som »Zigeunerkjole«, »Narrekappe« og »Til min bedstemor i kærlig erindring«. Alle var de en slags feticher - til tider en samling relikvier. Fra sin tidligste barndom i Trier mindes kunstneren kirkegangen med sin ortodoks katolske bedstemor, det overdådigt smykkede kirkerum, sangen og fordybelsen i bedstemoderens lille bibel med udvalgte, farvelagte illustrationer. En enkelt er syet fast på bedstemoderens gamle sorte

Ursula Reuter Christiansens hastige skitse til portalen ved museet i Aabenraa.

NYT FRA MUSEET

UDVIDELSE af MUSEET

INDVIELSE af NYE LOKALER

Som noget ganske særligt, kan vi i forbindelse med fernisering på årets legatudstilling med værker af Ursula Reuter Christiansen indvie en anseelig udvidelse af Vejen Kunstmuseum. Siden 1975 har der, ved opførelsen af Gallerigangen, været arbejdet frem mod inddragelse af den tilstødende bygning, det gl. bibliotek. Tilbage i 1983 fik museet en enkelt læsesal (Vestsalen) og kælderen nedenunder til magasin. Sommeren 1998 blev den fulde kælder overdraget (indrettet til værksted, magasiner og keramikudstilling), og den følgende sommer blev resten af huset overdraget. Ovenpå en omfattende renovering, kan vi den 8. april indvie to gode rum i den høje stueetage - det ene til udstilling af Ursula Reuter Christiansens værker, det andet til det længe savnede publikumsrum, hvor man kan hvile ud, læse kataloger, brochurer, tidsskrifter eller studere museets hjemmeside: www.kulturnet.dk/homes/vejenk.

De FRIVILLIGE HJÆLPERE

Udvidelsen er blevet til takket være store frivillige indsatser og nogle meget ihærdige militærnægtere - uden disse hjælpende hænder, havde den ikke kunnet lade sig realisere indenfor museets beskedne budget. Arbejdet ledes af museets deltidsansatte 'alt-muligmand' Frederik Madsen, der er kyndig på alt fra computere over tagrenderensning til altid grundige 'skræddersyede' løsninger til enhver opgave. Dertil har museet fra Militærnægterstyrelsen fået udstationeret Max Hundebøl og Henrik Andersen, der begge er gået ihærdigt til opgaven. Mange gange er der blevet lavet billige og gode 'patentløsninger', så økonomien belastes minimalt. Flest mulige penge skulle helst gå til arbejdet med udstillingen og samlingerne - alt det, der er til glæde for publikum. De tre har i mange timer fået følgeskab af den pensionerede (men yderst aktive!) malermester Franz Jung, der altid med godt humør og teknisk snilde har stået klar med vejledning omkring maling, overfladebehandlinger og ... opdirkning af låse! Slutteligt har en ganske bred kreds af frivillige hjælpere (ca. 20 personer) været inddraget i arbejds eftermiddage på museet, hvor der er blevet optrukket søm, malet, syet gardiner m.m. Det har været en stor oplevelse at møde den flotte opbakning. Det er klart, at der er grænser for, hvad man kan udrette med 2 1/3 ansatte indenfor et budget på under to millioner (800-900.000 kr. fra Vejen Kommune), hvoraf lønninger og andre faste udgifter alene beløber sig til henved 1,5 millioner - dertil skal afses midler til udstillinger med transport, montering af kunstværker, konservator, katalog, plakater og andre dyre sager. Derfor er alle hjælpende hænder en kærkommen mulighed for at nå større mål end der ligger i vores økonomiske rammer.

GAVER til GRAFIKSAMLINGEN

Der er sidst på året 1999 kommet to nye værker til grafiksamlingen - begge som gaver. Det ene er et farvetryk udført af Vejen-maleren Gudmund Lervad. Det er skænket til museet af grafiksamlerne »SESAM« - det navn kan jo dække over meget: se og samle, eller måske kunsten, der fungerer ved et »Sesam, sesam luk dig op«! Trykket dækker en mangel i samlingen - tak for at udefrakommende hjælpende hænder kan finde frem til disse forholdsvis sjældne sager.

Fra maleren Poul Gernes' enke, Aase Gernes, har museet modtaget et tryk af Hans Nikolaj Hansen »På Kirkegården. 1901«. Det er en god udvidelse af den samling af hans grafik, som museet i 1994 modtog fra malerens børnebørn Marianne og Benedicte Hjejle.

Slutteligt har museet for egne midler - til beskedne summer - erhvervet endnu en række af maleren og grafiker Axel Hous traditionsfaste julekort. Han, der var en af Hansen Jacobsens venner, og ofte har portrætteret ham, er nu som grafiker ved at være velrepræsenteret i museets samling.

NYHEDER i KERAMIKAFDELINGEN

Bjørn Nørgaard, Hansen Jacobsen og Erik Nyholm

Sidst på året 1999 lykkedes det på auktion at erhverve billedhugger Bjørn Nørgaards statuette »Frigg og Odin« fra 1984. Den levende, hastigt modellerede gruppe i glaseret brændt ler er et af den type af kunstnerens værker, som jeg længe har håbet, at vi kunne erhverve til museet. Figurene rummer - med Hugin og Munin på Odins skuldre - nogle af de nordiske beretninger, som også Hansen Jacobsen var så levende optaget af, samtidig med at værket præsenterer en billedhuggers førtrolige arbejde med farvestrålende brændt ler - en kombination, der også fængslede Hansen Jacobsen!

Først i det nye år er der gjort to indkøb til keramiksamlingen: 1) En pænt stor, udateret krukke af Hansen Jacobsen med metal påsat ved munden og 2) et stort fad af Erik Nyholm. Det supplerer flot museets to værker af kunstneren - det ene et stort fad skænket af maleren Poul Pedersen maj 1995, det andet en mindre platte, der i efteråret 1999 kom til som gave fra Jørgen Sejr, Askov. Desuden står og hænger et par flotte Erik Nyholm værker, der er deponeret fra Sønderjyllands Kunstmuseum.

Teresa Nielsen

kjole, mens en påsyet tylslomme rummer hendes lille bibel. I en snor om livet hænger små poser med urter, og som en dekorativ bort har kunstneren malet ordene: »Til min bedstemor i kærlig erindring«. Dragten sender signaler om en stærk kvinde med sin egen verden. For en tid, under de givne omstændigheder, blev dragterne kunstnerens mulighed for at arbejde skulpturelt.

Arbejdet med leret

I begyndelsen af 1980'erne gik Ursula Reuter Christiansen atter igang med leret. Hun er fortsat meget begejstret for dets levende karakter og særligt de farvemuligheder, der ligger i glasurerne. Deres skinnende stofflighed er det noget nær umuligt at fremtrylle på lærredet. Samtidig fascineres hun af de 'alkymistiske' smelteprocesser, hvori farven opstår.

I 1984 skabte hun de tre dekorative vaser - rød, sort og guld - til installationen »Suppe til kongen«. De er ikke egentlige beholdere, da de er uden bund, og teknisk set er der 'snydt' ved at dele af formerne er bemalet med akrylfarve. Vaserne er skuestykker og ligger formmæssigt langt fra den picassoagtige vase, der står som en enlig svale blandt de ting Ursula Reuter Christiansen skabte i sin tid på Akademiet i Düsseldorf. Hun har ladet de tre vasers form afspejle det hyr hun har haft med at bygge dem op, hvordan de under tørringen måtte støttes fra alle sider for ikke at falde sammen. De levende, amorfe former er imidlertid blevet en vellykket spejling af materialets levende karakter.

Portalen til Aabenraa

Sin første store udsmykningsopgave skabte Ursula Reuter Christiansen i årene 1984-87 til Aabenraa, hvor hun tog afsæt i havnebyens tidlige, nære forbindelser til Asien. Der blev hjembragt fascinerende stykker kulturhistorie. Mange af dem fandt vej til byens museum, hvor Ursula Reuter Christiansens blik blev fanget af samlingens tre samuraidragter. Essensen af dem blev indflettet i en portal med to grupper - en mor med sin søn, der ser længselsfuldt over mod en samurai. Karakteristisk for kunstneren er opgaven løst med et samspil af forskellige materialer. Kvindens lyseblå skikkelse er smykket med fragmenter af keramiske servicer, hendes søn, der er indfarvet i ungdommens og håbets grønne farve holder i sin fremstrakte hånd en flot, eksotisk konkylie. Samuraisens 'rustning' er prydet med indridsede mønstre, sort glas, spejlstykker, fragmenter af en sort tallerken på hans krave flige og på ryggen er der med stor effekt indsat metalisk glinsende glaskugler. På hans sokkel er der brunglaserede fliser og groteske djævlhoveder inspireret af springvandsmasker i Tivolihaven udenfor Rom. Der er i deres groteske former et slægtskab med de masker, som billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen modellerede i Paris omkring år 1900!

Teresa Nielsen

Aktiviteter Tid & sted

Vejen Kunstmuseum

Lørdag den 8. april kl. 15.00

Fernisering og legatoverrækkelse med Ursula Reuter Christiansen.

Udstillingen slutter den 13. august.

Omvisning på udstillingen v/ Teresa Nielsen:

30. april kl. 15. - 21. maj kl. 15. - 18. juni kl. 15.00.

Tirsdag d. 30. maj kl. 17.30.

Aftenudflugt til Assens og Helnæs.

Kl. 17.30 Busafgang fra Vejen Banegaard til Assens, hvor vi skal se udstillingerne på Tobaksgaarden, Den gamle præstegaard på Helnæs og den storslåede natur!

Hjemkomst senest kl. 23.00.

Pris for medlemmer kr. 125,00. Øvrige betaler kr. 150,00. (Kaffe og brød incl.)

Der kører kun en bus. Tilmeldinger noteres i den rækkefølge de modtages.

Tilmelding til Frode Bertelsen tlf. 75 362192

senest 22. maj.

Lørdag den 9. september: Heldagsudflugt.

Program bekendtgøres senere.

Vejen Kunstmuseum

Torsdag den 14. september kl. 19.30.

Generalforsamling.

KUNSTUDFLUGT TIL BERLIN

Bestyrelsen for Museums- og kunstforeningen har besluttet at arrangere en kunstudflugt til Berlin i Kristi Himmelfartsferien næste år fra 24. maj 2001.

Program, pris og øvrige oplysninger udsendes først i den kommende sæson.

Den 25. januar 2001 vil seminarielektor Svend Åge Karup fra Haderslev fortælle om Berlin på Vejen Kunstmuseum.

Museets åbningstider:

Tirsdag - fredag kl. 10-16. Lørdag - søndag kl. 11-17.

Mandage lukket (Undtagen 2. påskedag og 2. pinsedag)

Fri entré.

Redaktion: Poul Erik Hansen (ansvarshavende)

Badstuegade 6, 6100 Haderslev. Tlf. 74 525715.

Poul Verner Nielsen, Gunnarsvej 7, 6600 Vejen. Tlf. 75362870.

Sv. Holm Larsen, Bakkevej 3, 6600 Vejen. Tlf. 75 360633.

Bladets red. modtager gerne stof fra foreningens medlemmer.

Aftenudflugt til Assens og Helnæs

Den gamle fynske købstad Assens er værd at kende for sine smukke gamle huse, det middelalderlige præg i byens gadenet og minder for søhelten Peter Willemoes, for hvem der både er en gade, en statue samt mindestuer på museet.

Den attraktive fynske natur ved byen strækker sig også ud på Helnæs, hvor Helnæsbugten og det mere urolige Lillebælt kan ses samtidigt, når man kører ud på halvøen. Her gøres et stort arbejde for at sikre naturen og fuglebestanden. Et omfattende naturprojekt går ud på, at en del af Helnæs skal have samme udseende og naturindhold som ved århundredskiftet.

I Assens og på Helnæs gamle præstegård afvikles i år et stort nordisk kulturprojekt, der i juni giver sig udslag i et stort nordisk keramikprojekt med deltagelse af elleve keramikere fra Finland, Sverige, Island og Danmark.

Forinden vil der fra 15. april til 17. juni være nordiske udstillinger i Helnæs gamle præstegård og i Tobaksgården i Assens. Tobaksgården er en gammel nedlagt tobaksfabrik, der i midten af 90'erne blev overdraget til Assens Kommune med henblik på at etablere et kulturcenter i bygningerne. I Helnæs gamle præstegård er der et galleri, der drives af Jette Arp. Begge steder har udstillingerne fået titlen: Nordisk kultur i 1000 år: Fra langskib til lysleder.

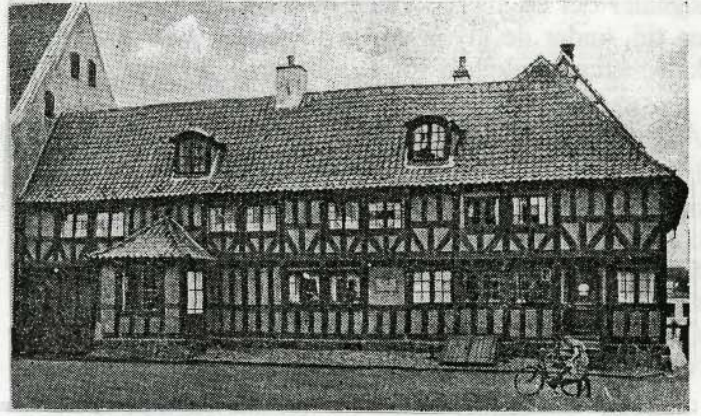
Blandt de udstillende kunstnere er tekstilkunstneren Anne Bjørn, der tidligere har udstillet på Vejen Kunstmuseum. Fra Danmark deltager desuden stenhuggeren Erik Brandt. Fra Finland Pertti Karhunen og Antti Sajamiemi.

Fra Sverige Britmari Sjöberg og Staffan Lundaahl. Fra Norge Karl Wimmer og Thorbjørn Kvasbo. Der udstilles malerier, keramik, træarbejder og smedearbejder.

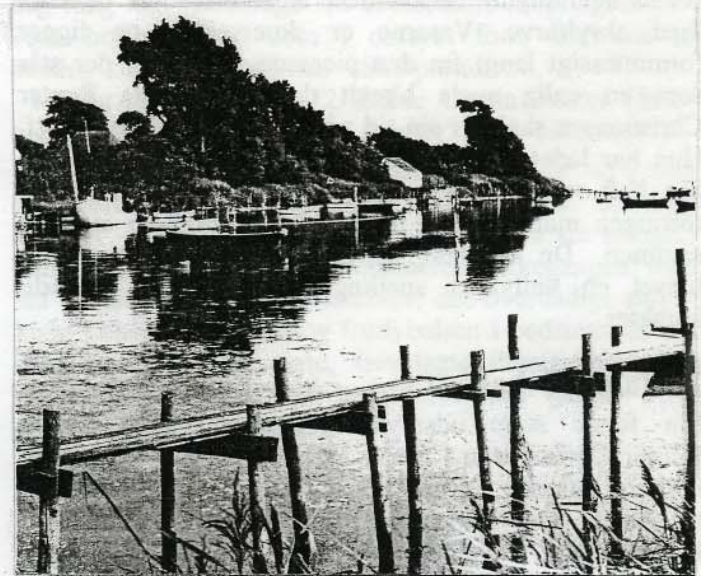
Det store udstillingsarrangement kan beses på kunstforeningens forårsudflugt.

Kaffen indtages her på Den gamle præstegård.

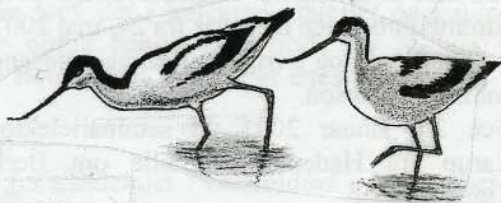
Se nærmere under aktiviteter: Tid og sted.

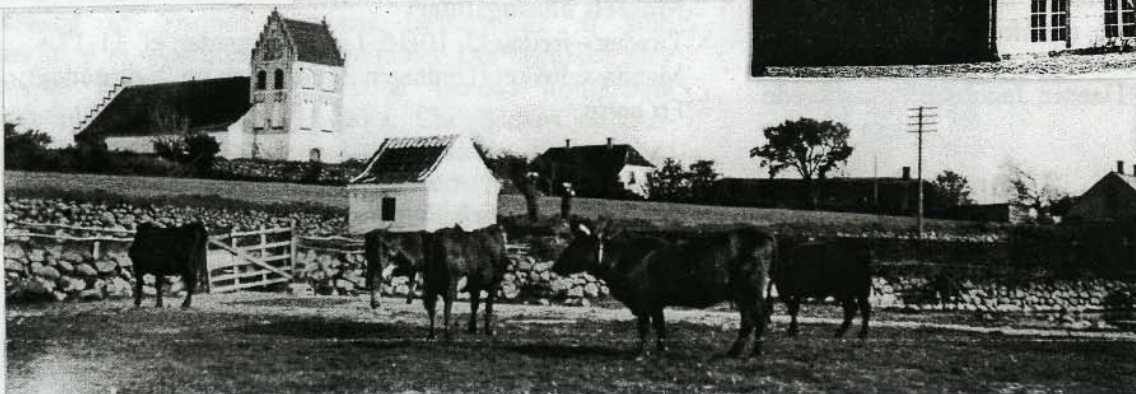
Peter Willemoes' fødehjem i Assens, nu museum.

Fra Helnæs.

Herunder: Helnæs Kirke.

Helnæs Gl. Præstegård.